

Döntött a marosvásárhelyi tanács

Egyelőre nem adják el a Kinizsi Pál utcai ingatlant

Fotó: Nagy Tibor

Az önkormányzati képviselők elhalasztották azt a tervezetet, mely szerint nyilvános liciten értékesítették volna a város magántulajdonát képező, Kinizsi Pál utca 10. szám alatti ingatlant, megszavazták a Remeteszeg utcában a víz- és csatornahálózat bővítését, ugyanakkor visszavonták a napirendről azt a tervezetet, amellyel elfogadhatták volna a

Batthyány tanári kör adományát a városnak: Hunyadi János szobrát.

Antalfi Imola

(Folytatás a 2. oldalon)

10. Marosvásárhelyi Nemzetközi Fotóművészeti Szalon

Marosvásárhelynek is megvannak a maga nagy fotós eseményei. Talán a legtávolabbra ható visszhangot a Marx József Fotóklub Nemzetközi Fotóművészeti Szalonja kelti. A rendezvény idén jubilál, tizedszer került a város közönsége elé. Országos bienáléként a jelenlegi a 18. bemutatkozás. A november 26-án lezajlott megnyitó és díjátadó ünnepség a városban, a klub galériaként is szolgáló székhelyén, a Szűcsök bástyájában ehhez méltó rangban, szinten és intenzitással vezette fel a kiállított anyagot, amelynek látványa igazán tartós élményt kínál a látogatóknak.

3.

Városi csodák versben, rajzban

Mi a fekete harkály kedvenc hangszere? Miért hüppög az uhu? Melyik az izlandi kerceréce kedvenc tévéműsora? – többek között ezekre a kérdésekre kaphatunk választ Balázs Imre József Madarabécé című gyermekverskötetéből. A Gutenberg Kiadó gondozásában megjelent, képi világában is gyönyörködtető kötetet novemberben a 27. Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásár közönsége is megismerhette.

4.

Inczéék

Továbbra is megtekinthető a marosvásárhelyi művészcsalád kiállítása a Bernády Házban. Incze István festőművész olajfestményei, felesége, Inczné Sárkány Ilona festett porcelánszervizei, ifjabb Incze István fotóművész fényképei láthatók a földszinti galériában.

5.

OPTICA OPTOFARM

A MŰANYAG ÉS ANTIREFLEXES LENCSEKRE MOST **50% KEDVEZMÉNYT** ADUNK.

*A KEDVEZMÉNY A NYUGDÁJSOK SZÁMÁRA SZÖL. ÉRVÉNYES NYUGDÁSZEMLÉNY FELMUTATÁSÁVAL. AJÁNLATUNKY DECEMBER 15-IG VÁGY A KÉSZLET ERENGIG TART.

www.optofarm.ro

NAGYI

Van wifid?

Nincs, de ha megtalálom a receptet, sütök egy tepsire valót!

ALONÉZET
Fonyódi Székelyes István karikatúrái

DECEMBER

4., szombat
A Nap kel
7 óra 48 perckor,
lenyugszik
16 óra 36 perckor.
Az év 338. napja,
hátravan 27 nap.

IDŐJÁRÁS

Változó idő
Hőmérséklet:
max. 3 °C
min. -3 °C

*Isten éltesse!

Ma **BORBÁLA** és **BARBARA**,
holnap **VILMA** napja.

VILMA: a Vilhelma rövidülése.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR – 2021. december 3.

1 EUR	4,9487
1 USD	4,3767
100 HUF	1,3605
1 g ARANY	249,2179

Baricz Lajos

Olyan jó várni

Olyan jó várni a felkelő napot,
mert megszűnik akkor a fojtó sötét,
könnyűvé teszi a terhes holnapot,
elozlatja majd a félelmek zömét.

Reménykedve várom, véget ér az éj,
dereng már a hajnal messze keleten,
hallom lelkem mélyén: „Bátorság, ne félj!”
Ez a bátorítás jólesik nekem.

Annyi félelem üli a világot,
amit eddig még senki sose látott,
úgy kellene pedig egy cseppnyi remény,

ami eljön majd az új nap reggelén:
„Bátorság, ne csüggedj, mondom én neked,
elindult már feléd a te Istened!”

2021. november 22.

Korunk – december

2016-ban jelent meg a háromkötetes, több mint 2000 oldalas Székelyföld története, ami egy 1872-ben született, számtalanszor és sokféle okból elakadt tervek késői megvalósításának is tekinthető. Az a történelmi generáció, amely – néhány fiatalabb kollégával is kiegészülve – ennek a munkának a gerincét megalkotta, tovább végezte kutatómunkáját. Az utóbbi bő két évtizedben viszont feltűnt és aktív szerepet vállalt egy újabb erdélyi magyar történész nemzedék, melynek több tagja Székelyföldön él és dolgozik. A *Kérdőjelek kényszerében – vázlatképek a székelyek történetéből* című lapszám teljes egészében olyan történészek írásait tartalmazza, akik már 1990 után kezdték el egyetemi tanulmányaikat. Egy részük már befejezte doktori tanulmányait, és megvédte disszertációját, néhányuknál pedig ez még folyamatban van. Az ő kutatásai részben kiegészítik, de sok vonatkozásban árnyalják is elődeik munkáját – így a „háromkötetes” Székelyföld története tartalmát, szemléletét, következtetéseit. Néhány téma a tartalomról: A székely megtelepedés: mikor? honnan? hogyan?; A katonáskodó életmód tükröződése székely nemesi családok pecsétábrázolásain; Asszonyors a székely történelemben; A dualizmus kori székely város; A Magyar Autonóm Tartomány: autonóm Székelyföld vagy valami más?

A Hermann Gusztáv Mihály általi súlypont-összeállítás történész szerzői Botár István, Bicsok Zoltán, Orbán Zsolt, Novák Károly-István, Nagy Botond, Gidó Csaba, Fodor János és Szóts P. Zsuzsa.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroksa, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDÉTES:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

Egyelőre nem adják el a Kinizsi Pál utcai ingatlant

(Folytatás az 1. oldalról)

A marosvásárhelyi tanács november 25-i soros ülésén megszavazta, hogy a megyeszékhely az ukrainai Ungvárral testvérvárosi megállapodást kössön, a tervezetet minden szakbizottság jóváhagyta. *Radu Bălaş* szólalt fel egyedül, javasolva, hogy ha már a világjárvány közepette testvértelepülési kapcsolatokat alakítunk ki, inkább nyugat felé tekintünk. Szerinte egy ukrainai város nem igazán jó külpolitikai irány Marosvásárhelynek. Rossz példaként Dél-Koreát említette, remélve, hogy nem követünk el ilyen hibákat. *Kelemen Márton* meglepetésének adott hangot, hogy Radu Bălaş szerint csak a nyugat az egyetlen jó irány.

Elhalasztották azt a tervezetet, mely szerint nyilvános árverésen értékesítették volna az önkormányzat magántulajdonát képező, Kinizsi Pál utca 10. szám alatti ingatlant (területet és épületet). *Kiss Zoltán* azt nehezményezte, hogy túl kicsi az ár, 2015-ben sokkal nagyobb áron hirdették meg. Hozzátette: valójában nem 433, hanem 1293 négyzetméterről van szó.

Radu Pescar úgy vélte, az a tény, hogy egyszer már meghirdették, és nem kelt el, nem elég ok arra, hogy leengedjék az árat. 1293 négyzetméter területért 100 ezer eurót kérni túl kevés. Szerinte fel kellett volna venni a kapcsolatot az ingatlanszakértőkkel, és reális árat meghatározni, annál is inkább, mert a hivatal egy 800 négyzetméteres területért másfél millió eurót hajlandó fizetni, miközben egy 1293 négyzetméteres 100 ezer euróért adna el.

Claudiu Maior szintén reális árakat kért, és javasolta a tervezet megszavazásának elhalasztását, amíg „korrekt” számokkal nem állnak elő. *Pápai László* szintén halasztást szorgalmazott. *Frunta Csenge* kérésére a koncessziós ügyosztály képviselője közölte, a tervezetet az 57-es kormányrendelet alapján állapították meg, az árat szintén: az ingatlan leltári árát vették alapul, valamint egy független ingatlanfelmérő adatait. *Pápai László* szerint a közigazgatási törvény-

könyv megengedi, hogy a testület túl alacsonynak ítélje meg az árat, és ne adja el az ingatlant. *Kelemen Márton* szerint nem értékesítési árról van szó, hanem indulási árról, ami akár tízszeresére is nőhet. A tervezetet elhalasztotta a tanács.

Kisebbségi vita alakult ki a műemlék épületeken végzett javítási munkálatok idejére felszerelt, az épületet ábrázoló védőháló kapcsán. Egy ilyen banner 6-7000 euróval „megdobja” a munkálat árát – jelentette ki *Claudiu Maior*, *Radu Pescar* pedig „nem értette az intézkedés lényegét”. Szerinte túlszabályozás lenne, ami főleg, külföldön sem látott ilyen módszert. *Iszlai Tamás* szerint a beruházó a reklámokból (amelyek az állványzat legtöbb 10 százalékát tehetik ki) visszaszerzi a védőhálós kapcsolatos kiadásait, *Radu Bălaş* szerint, ellentétben *Radu Pescar*al, ez valójában szabályozás, nem pedig túlszabályozás. A testület rábólintott a tervezetre.

A tanácsosok megszavazták, hogy a Városi Sportklubnak 10 évre díjmentesen használatba adják az Emil Dandea liceum műhelyeit, valamint 22 tömbház hőszigetelésére vonatkozó műszaki-gazdasági mutatókat. Ezúttal sem tárgyaltak a városközpontban, illetve a lakónegyedekben 18 helyszín kijelöléséről, ahol sajtótermékeket árusító kioszkot helyeznének el, a tervezetet levették napirendről. Jóváhagyták a városi közlekedési bizottság szervezési és működési szabályzatát, annak ellenére, hogy több képviselő felháborodottan közölte: a bizottság rosszul működik, nem ér el eredményeket, sőt, „a város ellenében dolgozik”, és szerencse, hogy a megyei rendőrség néhány „intézkedésüket” eltörölte. A testület határozata értelmében delegáció mehet Marosvásárhelyről az amsterdami állatkertbe, a város támogatást nyújt a Transilvania repülőtérén járatokat üzemeltető légitársaságoknak, amelyek a világjárvány miatt krízishelyzetbe kerültek. A testület döntése értelmében a helyi rendőrség igazgatóságának immár van költségvetése, a városnak pedig kiigazított költségvetése.

Esélyegyenlőség a marosvásárhelyi illegális telepek lakosainak Projekt a nyomortelepeken élőkért

Az emberi jogok napja alkalmából, december 10-én Marosvásárhelyen kerül sor a SAVE – Esélyegyenlőség a marosvásárhelyi informális települések lakosai számára címet viselő konferenciára.

Pálosy Piroksa

Amint a projekt koordinátora, *Koreck Mária*, a Divers Egyesület elnöke megkeresésünkre kifejtette, a konferencián olyan stratégiai és operatív intézkedéseket foglalmazznak meg, amelyek elősegíthetnék a megyeszékhelyen illegálisan létesített telepeken élők életkörülményeinek a javítását. A Divers Egyesület a Make Better Egyesülettel együttműködve a „SAVE – Esélyegyenlőség a marosvásárhelyi informális települések lakosai számára” című projekt révén szeretné elismerését elérni, illetve tudatosítani azokat az egészségtelen és bizonytalan állapotokat, amelyekben e közösségek lakói élnek. A projekt keretében szorgalmazzák egy helyi stratégia kidolgozását és végrehajtását annak érdekében, hogy jogilag is rendeződjen a sorsuk, és megfelelő életkörülményeket biztosítsanak a hátrányos helyzetű közösségek számára, melyről a 2019. évi 151-es számú, az informálisnak nevezett telepekről szóló törvény rendelkezik.

A projekt során az illegálisan felhúzott barakkokban, improvizált építményekben lakók szükségleteit egy esetta-

mulmány alapján elemzik. Így a törvény által kialakított elemzési, egyeztetési és részvételi tervezési folyamat eredményei alapján kijelölik a legjobb beavatkozási lehetőségeket a marosvásárhelyi telepek lakóinak biztonsága és életkörülményeinek javítása érdekében. A konferenciára várják az érintett lakók és a területileg illetékes civil szervezetek képviselőit, a marosvásárhelyi városházán belül az illetékes közszolgálatok, a dekoncentrált és megyei intézmények képviselőit, valamint az önkormányzati képviselőket és újságírókat. A konferenciát helyszíni látogatások és az érdekelt felek közötti viták előzik meg. A szervezők december 6-ig várják a részvételi visszajelzéseket. Bővebb felvilágosítással a 02656/311-727 telefonszámon vagy az office@divers.org.ro e-mail címen szolgálnak – tájékoztatott a projekt koordinátora, *Koreck Mária*.

Körtési Sándor drónfelvétel

642357800069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

NÉPÚJSÁG-MELLÉKLET

SZERKESZTETTE:
NAGY MIKLÓS KUND

1515. sz., 2021. december 4.

Bertók László

Hóból a lábnyom

*Akkor szabadna verset írni,
ha nem lehet már verset írni,*

*nyüszítve, mint az Isten öccse
mert jobb világhoz volna kedve,*

*szaladva, mint a sebzett állat,
neki a vadász puskájának,*

*lerogyva, mint a győztes ember,
tele a kétes győzelemmel,*

*mintha feltöltött folyó medre
nézne a könnyező egekre,*

*mintha az ég lakott föld volna,
s a föld ennek a halott holdja,*

*mintha örökké kő zuhogna
a világnál is mélyebb kútba,*

*el se fogyna, és meg se telne,
de mindig erre törekedne,*

*mintha akkor se verset írna,
csak nézne a fehér papírra,*

*amíg, mint a hóból a lábnyom,
vers sajog át a valóságon.*

Tordai Ede: Száz év – FIAP Gold díjas kép

Korlátozva is a nagyvilágra nyitottan

10. Marosvásárhelyi Nemzetközi Fotóművészeti Szalon

Perényi János (HU): Vágta – FIAP Silver

Marosvásárhelynek is megvannak a maga nagy fotós eseményei. Talán a legtávolabbra ható visszhangot a Marx József Fotóklub Nemzetközi Fotóművészeti Szalonja kelti. A rendezvény idén jubilál, tizedszer került a város közönsége elé. Országos biennáléként a jelenlegi a 18. bemutatkozás. A november 26-án lezajlott megnyitó és díjátadó ünnepség a városban, a klub galériaként is szolgáló székhelyén, a Szűcsök bástyájában ehhez méltó rangban, szinten és intenzitással vezette fel a kiállított anyagot, amelynek látványa igazán tartós élményt kínál a látogatóknak.

Nagy Miklós Kund

Közel félszáz díjazott kép került a falakra, 22 ország 114 fotósának 834 benevezett felvételéből a legjobbak. Ezt persze kockázatos határozottan kijelenteni, mert lehetséges, hogy egy másik zsűri (a mostanit Kerekes István, Nagy Lajos, Ovidiu D. Pop alkotta) nem pontosan a most kiválasztott fekete-fehér és színes fotókra szavazott volna, de kétségtelen, hogy amiket itt láthatunk, mind megérdemlik az elismerést. Ebben az ünnepváró nyüzsgésben is érdemes felkeresni, megcsodálni a kiállítást, meggyőződni arról, hogy a méltatók nem túloztak a megnyitón, amikor kijelentették, az ilyen jellegű fotós szalonok között idén ez a legszínvonalasabb az országban. A világ minden tájáról, többek

(Folytatás a 4. oldalon)

Kedei Zoltán Marosszentgyörgyön

Igen, így, jelen időben. Akik ott voltak november 26-án a marosszentgyörgyi templomban, majd a római katolikus plébánia tanácstermében tartott emlékestén, valóban úgy érezhették, az egy éve elhunyt festőművész ismét velük van, többértékes felidézett, rokonszenves egyénisége újra hatni tud a hallgatóságra. A helyi Tóth István Művelődési Kör, annak lelkes vezetője, Moldovan Irén kezdeményezte a rendezvényt a halálévforduló és a Mester 92. születésnapja alkalmából. Hogy miért Marosszentgyörgy volt a megemlékezés kezdeményezője? A tanárnő ezt így indokolta: „Talán azért, mert Marosszentgyörgy tiszteli az értékeket, fejet hajt az igaz, a szép előtt, tárt ajtókkal és »forró öleléssel« várja az alkotókat, mert kíváncsi nép vagyunk, kíváncsiak a művész titkaira, vágyaira, küzdelmeire, huncutságaira és tréfáira (...) Talán azért, mert jó újra találkozni a ragaszkodás, a szeretet, a barátság hordozóival. Talán azért, mert Kedei Zoltán egy kicsit Marosszentgyörgy is. Gyakran és szívesen jött hozzánk...”

A megemlékezés a templomban kezdődött, ahol az egybegyűlteket a házigazda köszöntötte, majd átadta a szót Nagy Miklós Kund művészeti íróknak, aki a művésszel való kapcsolatáról beszélt, majd bemutatta az egy éve Kedei Zoltánnal készített utolsó videóinterjúját. Ezt követően Kilyén Ilka színművész vallott a Kedei-ismeretségről, és előadta a tollforgató festő Hegyek között járok című lírai írását. Hadd egészítsük ki a tudósítást a művésznő emlékező sorával: „Kedei Zoltánal szinte naponta találkoztam a várban vagy a vár körül. Műterem a vár egyik bástyája

Kedei Zoltán mindig munkában – ahogy rá emlékezünk volt. A KULTÚRA bástyája. A művészetről, az alkotásról, a művészekről, a színekről és vonalokról beszélgettünk a Vár-lakban, vagy irodalmi alkotásokat hallgattunk meg, új festményeknek, frissen megjelent könyveknek örvendezhettünk. Bár tudtam, hogy idős, Kedei Zoltánt mégis örök életűnek véltem. Most, hogy nincs közöttünk, már biztosan tudom, hogy valóban örök életű. Megfestett formái, színei, fényei itt vibrálnak körülöttnünk, prózaversei gondolkodásra készítetnek. A marosszentgyörgyi megemlékezésen is jelen volt. Szellemisége, tehetsége, szeretete vett körül.”

Böloni Domokos Az örök élet palettája – Búcsú Kedei Zoltántól című írását (mely a

szülő idén megjelent Harmadik pohár kötetében is megjelent) Baricz Lajos plébános olvasta fel.

A szentmise után a tanácsteremben folytatódott az együttlét, ahol a házigazda, Baricz Lajos köszöntője után Moldovan Irén, az emlékezés moderátora vette át a szót, és kérte fel Sófalvi Szabolcs polgármestert, hogy a Kedei-kép mellé állított vázába helyezze el a 92 szál szegfűt, és valljon a művésztől. Ezután olvasta fel megemlékező írását, melyet tavaly a halálhír kapcsán fogalmazott meg.

Imre Lidia művészettörténész Kedei Zoltán, az ember, a művész, az édesapa című ismeretterjelt hallhattuk: „Szellemi hagyatéka közkincs. A művészt ott látjuk minden ecset-

vonásban, lírai vallomásban, szellemi tüzenél melegszenk e velőtrázó rideg világban... Kedei Zoltán velünk van és velünk marad” – mondotta.

Pataki Ágnes a festő-író Felejthetetlen arcok írását olvasta fel, majd Baricz Lajos rövid vallomása után a költő két szonettjét – A legnagyobb művész – A Kedei 90 kiállításra és a Szépnek alkotta – Kedei Zoltán festőművész távozására – tolmácsolta.

Simon Kinga vezetésével, Vass Lajos citirakiséretével a jelenlétük elénekelték a Kis lak áll a nagy Duna mentében és a Befordultam a konyhára Petőfi-dalokat.

Felkérésre Kiss Tünde tanárnő, Kedei Zoltán lánya az édesapjáról vallott meleg, elérzékenyült szavakkal: „Nem kunyhóban, nem is palotában: »oltáros palástban« születtem. Valósnak hittem minden álomképet, és ma, az álomkép árnyékában cipelem a szembe-sülő múltat – idézte édesapja vallomását a Beszélő ecset című kiadványból. – Majd így folytatta: Az »oltáros palást« metaforikus kép az a motívum, amely meghatározta személyes és társadalmi életvitelét, alkotóművészi krédóját. Művészi egyénisége hiteles: a székelly szülőföld iránti hűség, a nemzeti, szellemi értékekhez való ragaszkodás és azok őrzése, a család iránti feltétlen szeretet, rajongás és ragaszkodás drámai vagy éppen lírai hatású kompozíciókban jelenik meg... Így élt, így alkotott: a Teremtés előtt alázattal, a mű iránt érdeklődő Ember iránti tisztelettel.”

Végül ismét Kilyén Ilka szólaltatta meg Kedei Zoltán egyik írását.

A lélekemelő emlékest a szervező művelődési körnek, az anyagi támogatást biztosító polgármesteri hivatalnak és a barátai, otthonos körülményeket nyújtó plébániának egyaránt köszönhető. (Szentgyörgyi)

10. Marosvásárhelyi Nemzetközi Fotóművészeti Szalon

(Folytatás a 3. oldalról)

közt Kanadából, Indiából, Izraelből, Vietnámból, Ománból, Malajziából, a Koreai Köztársaságból, Mauritiusról is küldtek fotókat a pályázók. Nyilván legtöbbször Románia és Magyarország képviselőit mutatkoztak be. De már maga a felsorolás is sejteti, egzotikumban is bővelkedik a kiállítás látványvilága. De bárholnan érkeztek is a felvételek, a fotók tanúsága szerint a benevezőket leginkább az EMBER érdekli, izgatja. Igen, így, nagybetyűsen, általánosítva, miközben a fotók talán legpregnansabb kvalitása az, hogy egyénitene. „Sok van, mi csodálatos./ De az embernél nincs semmi csodálatosabb” – mintha mindannyian Szophoklész híres mondásához igazodtak volna. Akkor is, ha talán nem is tudnak az ókori görög író és gondolkodó szállóigévé vált mondásáról. És akkori is, ha éppen a természetet vagy az állatok univerzumát próbálták megörökíteni.

A pandémia minden ilyen megnyilvánulás megszervezését megnehezítette, a különféle korlátozások

a fotóművészek mozgását, elképzeléseik kivitelezésének lehetőségeit is szigorúan leszűkítették. Ezért is jó, hogy a fáradhatatlan klubelnök, Both Gyula és szervező csapata nem szabott meg tematikai és szakosodás szerinti kereteket. A fotóművészet valamennyi ágának és irányzatának reprezentánsai pályázhattak, ami ugyanakkor nyilván problematikusá tette az összehasonlítást. Mert hogy lehet például egy természetfotót egy néprajzi felvétellel, egy szociófotót egy sportjelenettel, egy portrét egy tájképpel a lehető legigazságosabban összevetni?! Díj egyébként bőven volt, két hosszú asztalt töltöttek meg a kitüntetések. Sajnos a díjazottak közül személyesen kevesen lehetnek jelen. A fotóik vallottak róluk is, tehetségükről, beállítottságukról, látásmódjukról, emberi és szakmai hitvallásukról, sok egyébéről. Egyfajta kettősséget sugall a kiállítás a maga fekete-fehér, illetve színes részlegével. Az előbbieket drámai hatásokkal, gondolati töltetűkkel a grafikát juttatják eszünkbe, a finom színharmóniák, az ütköztetett tónusok színsziporkákkal, fényekkel a festészet értékeihez, a líraibb életszemlélethez közelítenek. Sokat megélt, idős arcok, elhomályosodó tekintetek és gyermeki életöröm, ártatlanság, tisztaság, lehangoló magány, reménytelen egyedüllét és felemelő társas kapcsolat, mozdulatlan tétlenség, zárkózottság és kirobbanó energiák, fékezhetetlen vágták egyaránt erősítik a látottak sugallta kettősségérzetet.

De mindenben ott érzékelhető a humánnum, akkor is, ha a képről mintha még az ember nyoma is hiányozna. Mert akkor is átsugároz valamiképpen a kamera mögött álló személy tudati, lelki valósága. Ha belegondolunk, be kell vallanunk, hogy a marosvásárhelyi fotószalon kissé egyoldalúan ábrázolja mai zaklatott világunkat. Alulírott nemrég a budapesti World Press Photo tárlatán borzadt el azon a töméntelen szörnyűségen, bajon, bánaton, nyomorúságon, kegyetlenségen, amit ugyancsak emberek okoznak szerte a nagyvilágban. Az is valóság, kendőzetlenül kirajzolódva a sajtófotó aktualitásra nyitott, kiélelt tükreben. A Szűcsök bástyájában az emberi élet szebbik, jobbik, biztatóbb, derűs fele tárul elénk. Örülünk, hogy számunkra ez a valóság, az elérhető, megélhető, elviselhető, olykor egyféle katarzist is nyújtó realitás.

Ádám Gyula: Paradicsomban – AAFR Gold

Balázs Imre József Madárábécéje Városi csodák versben, rajzban

Mi a fekete harkály kedvecshangszere? Miért hüppög az uhu? Melyik az izlandi kerce-rece kedvec tevésműsora? – többek között ezekre a kérdésekre kaphatunk választ Balázs Imre József Madárábécé című gyermekverskötetében. A Gutenberg Kiadó gondozásában megjelent, képi világban is gyönyörködtető kötetet novemberben a 27. Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvásár közönsége is megismerhette.

Nagy Székely Ildikó

A virtuális térben követhető bemutatón a szerzőt Tekei Erika kérdezte ihletforrássá váló gyermekkori emlékekről, a madarakhoz való viszonyáról és persze a mű üzenetéről, elsődleges célközönségéről.

Az eszmecsere Balázs Imre József hároméves „ritmusban”, 2009 és 2018 között megjelent korábbi gyermekkönyvei – a Hanna-hinta, a Blanka birodalma, az Álomfarsang és a CD-t tartalmazó Kirándulás a felhőben – felidézésével indult. Ez utóbbi mű lemez mellékletén a költő maga énekl az általa megzenésített verseket. Arra, hogy mennyire hatékony kapcsolatteremtő és -fenntartó eszköz a zene, a gyermekeknek tartott könyvbemutatók ébresztették rá – tudtuk meg Balázs Imre Józseftől, aki azt is elárulta, hogy első két, kislányai inspirálta, „hannás”, „blankás” gyermekkönyve után az Álomfarsang megszületésében a fiú osztálytársak is szerepet játszottak, akik jelmezbemutató verseket „rendeltek” a lányok közvetítésével, némi titkos „csoki- és bombontranzakció” fejében, a költő apukától.

Minél életszerűbben

Az új kötet kapcsán elsőként a művészi erejű rajzok alkotójára, Kelemen Kingára terelődött a szó. Az

ökológus végzettségű illusztrátor munkájával a kolozsvári Koffer kávézóban, egy kiállításon találkozott a költő, így indult az együttműködés, amit jóval később, a könyv létrejöttének előrehaladott fázisában követett a személyes ismeretség. A közös munka koncepciója az volt, hogy felismerhető, madáratanilag leírható, minél életszerűbb látványvilág jelenjen meg a könyvben – fejtette ki Balázs Imre József.

A költő madarakhoz való kötődése régi emlékeken alapszik, az édesapja iskoláskori madárrajzai és madáratlasza már gyerekként arra készítette, hogy ő is rajzlapon örökítse meg a környezetében élő szárnyas barátokat. Igaz, meglátása szerint ebben nem volt olyan jó, mint a példakép, aki a későbbiekben egy virágabécét is készített. Bár a növények sokkal statikusabbak, mint a madarak, egy ilyen kötetről is vannak ötletei – árulta el a szerző, aki a Madárábécé bemutatóin szerette volna az édesapja rajzait is kiállítani, de erre a pandémia miatt nem került sor. Az udvarhelyi író-olvasó találkozót azonban az édesapja is követte az interneten.

(Folytatás a 6. oldalon)

Inczeék

Továbbra is megtekinthető a marosvásárhelyi művészcsalád kiállítása a Bernády Házban. Incze István festőművész olajfestményei, felesége, Inczné Sárkány Ilona festett porcelánszervizei, ifjabb Incze István fotóművész fényképei láthatók a földszinti galériában. Utóbbiak a négy esztendeje elhunyt feleség, Incze Annamária verseihez társított fotók. Akik megnézték a tárlatot, a város művészeti múltjából is kaphattak egy szeletet. A megnyitón ezt Nagy Miklós Kund művészeti író vázolta fel, Oláh Dénes főesperes a hit és a jelképek fényében ragyogtatta fel a líra és a fotográfia összefonódásának szépségét.

Incze István 1935-ben került Marosvásárhelyre, 1978-ban bekövetkezett haláláig az itteni képzőművészeti élet fellendítésének aktív részese volt. A Barabás Miklós Céh egyik ígéretes fiataljaként az alakulat 1944-es megszűntéig gyakran hallatott magáról. Festői stílusa révén sokan a „székely Van Gogh” megnevezéssel illették. Elévülhetetlen érdemeket szerzett azzal is, hogy a világháborút követő évtizedekben a vásárhelyi művészeti középiskola tanáraként székelyföldi

körutakon számos tehetséget fedezett fel, és irányított képzőművészeti pályára. Régi művészeti diákjai gyakran idézik fel alakját, szeretettel elevenítik fel megnyerő egyéniségét. A minap egyik volt tanítványa, Szilágyi Varga Zoltán rövid facebookos bejegyzése jutott eszembe. A kiváló grafikus Kecskeméten így vetette képernyőre az emlékét: »Aranyos Pista bácsi! Nyári praktika előtti festékosztás-kor történt... „Tanár elvtárs, én csak feketét kaptam...” „Nem baj, fiam, fessél kerítést.« Festett-e a tanítvány kerítést? Nem tudom, de a mostani emlékkiállítás egyik mozzanatát nem hagyhatom szó nélkül. A megnyitón zárultával a közönség alaposan szemügyre vette a képeket. Észrevettem, hogy az egyik festmény előtt hosszasan időzött egy hölgy. Ez a kedvencem, mondotta. Valóban szép is! A reggeli ragyogásban végig a képen átlósan felfénylik egy lécekből tákol, egyszerű fakerítés. Mögötte tiszta színekkel telt, békés, nyugalmas falusi táj. A Mester is festett kerítést. Olyat, ami az egész kompozíciót uralja, meghatározza. Nyilván nem feketével, de az is látszik a festményen, hogy alkotója nagyszerűen ismerte a fény és árnyék egymást nagyban befolyásoló, kölcsönös viszonyát. Az ilyen tudnivalókat kiválóan

A kerítés... Incze István festménye

átadta az egymást követő ifjú nemzedékeknek is. Ily módon is gyarapodott tudásban, tapasztalatokban az újabb generációk világa.

Nem véletlen, hogy a mostani tárlat a Bernády Házban éppen ezt a címet viseli.

(nk)

Molter Károly – ahogy én ismertem

Kuti Márta

Negyven éve hunyt el Marosvásárhely emblemikus alakja, Molter Károly (1890–1981), az akkori város nagy részének Károly bácsija, hiszen sokan tanítványai voltak. Jól ismertem, de nem voltunk ismerősök. Amikor 1968-ban bekerültem az Igaz Szó című szépirodalmi folyóirat szerkesztőségébe, ő már jól benne volt a korban, nemigen ismertem, csak régi arcokat. Bejárt még olykor-olykor a szerkesztőségbe a „fiúkhoz”, azaz az író-szerkesztőkhöz egy kis csevejre, hajdani nagyokról mesél, anekdotázott, aztán ment is. Igazán emlékeztet az évtizedes ismertem is. Igazán emlékeztet azért is ez az év, mert ezen a késő ősön köszöntöttük a Kultúrpalotában a 85 éves Kós Károlyt, ahova kor- és harcostársait is meghívta a lap vezetősége. Ott volt Bartalis János, Kacsó Sándor, Kiss Jenő, no meg Molter Károly. A zsúfolásig telt teremben nagy taps fogadta őket, különösen, hogy a színpadról is rendre felköszöntötték az ünnepeltet. Talán ez volt Molter utolsó nyilvános szereplése.

De hogy is kezdődött az ő vásárhelyisége? Az egyetem elvégzése után a református kollégiumba kap tanári kinevezést 1913-ban. A Bácskából érkező, eredetileg német anyanyelvű fiatalember viszonylag könnyen beilleszkedik a város életébe. A tanári munka mellett bekapcsolódik a város szellemi életébe. A Morvai Zoltán szerkesztette hetilap, a *Tükör* állandó cikkírója. De szerencsére szellemei társakra is talál Álgya Zoltán, Antalffy Endre, Detre Samu, Dékány Kálmán, Farkas Róbert, Malom Dezső, Osvát Kálmán,

Szjgyártó Gábor, Ziegler Károly személyében. Ők azok, akik a *Zord Idő*, az első erdélyi félhavi irodalmi szemle indulásának szervezési munkálatait végzik. Ugyanis a vesztes háború után nyilvánvalóvá lett, hogy leszakadva önálló szellemi életre ítélte az erdélyi értelmiség. Céljuk: színvonalas, önálló irodalmi, művészeti élet megteremtése.

Berde Mária, aki a szerkesztők hívására Marosvásárhelyre költözik, Molter mellett a lap irodalmi szerkesztője lesz, *Szentségvívők* című kulcsregényében ezt a lázas munkát örökíti meg. Krammerben Molterre ismerhetünk, aki azt mondja a regényben: „Ha mi nem állunk be a rendbe, jön más, aki elvégzi, amit mi akarunk. Várád, Kolozsvár, Arad mind mozdul már. Nem az elsőségünket féltem, hanem a szellemünket. Nekünk embe-reink vannak, akik biztosítékot nyújtanak a becsületes küzdelemre.” A névsor impozáns, a fentebb felsoroltak mellett megemlíthető Nagy Emma, Kabdebó Erna, Metz István, Farczádi Elek, s a munkatársi gárdához csatlakozik Áprily Lajos, Balogh Endre, Bárd Oszkár, Reményik Sándor, Sipos Domokos, Tompa László. A főszerkesztő Osvát Kálmán harcos szelleme, egyénisége állandóan jelen van a lapban.

Molter is igen aktív. A lap megjelenésekor 29 éves. Hat éve tanár, itt-ott megjelentek írásai, szatíráival, pamfletjeivel, publicisztikai és kritikai írásaival már nevet szerzett magának, így hát nem csoda, ha beáll lapalapítónak. Lakásán gyűl össze az a néhány vásárhelyi tollforgató, aki megjelenteti a *Zord Időt*. A szerkesztőség nélküli lap munkatársai

később is Molter lakásán gyűltek össze, ha valamilyen megbeszélés akadt. „Mind-en hívás, megbeszélés nélkül Krammerék kicsi ebédlőjében szoktak ilyenkor összeve-rődni. – Hogy miért éppen náluk? Ezt talán Zsuzskának kellett tudni, akit sohasem lehetett zavarni. Az irodalom bármely órában, bárminő házimunka vagy más elfoglaltság idején nyugodtan beszélgethettem hozzájuk, mint a hajdani despota, aki mindent magáé-nak mondhatott országában.” Zsuzska természetesen Zsófi néni, azaz Marosi Zsófia, Molter neje. Ezt a 70-es évek elején magam is megtapasztaltam, amikor oda jártam kutatni a Molter-életműben, nevezetesen első színművét, a *Harámbasácat* olvasni, ami addig sosem jelent meg nyomtatásban, csak egy részlet hajdan a *Zord Idő*-ben, és a kéziratot nem adták ide, de amellet a konyhai nagy kerek asztal mellett nyugodtan olvastam, jegyzeteltem, miközben körülöttem sürgött-forgott Zsófi néni meg a menyé, Marosi Ildikó, olykor Károly bácsi is. Nem csoda hát, ha az évek során Molter lakása, a Bolyai-ház, „vásárhelyi Széphalom”, a haladásért, az igazi irodalomért és szépségért rajongók találkozóhelye lett.

Ezek az összejöveteleken, megbeszéléseken alakul a lap s a város szellemi arculata, melynek egyik meghatározó egyénisége Molter. Már ezt megelőzően is próbálkoztak lap-alapítással. *Cirkusz* címen vicclapot adtak ki néhányan, de egy hónap után a vállalkozás anyagi nehézségek miatt megszűnt.

Az igazi, a város irodalmi életének autonómiát biztosító lap a *Zord Idő*. Minden számban jelen van írással, de nemcsak a folyóirat hasábjain mondja el véleményét. Az irodalmi esteknek is tevékeny résztvevője

akár a városban, akár vidéken. Szellemes cikkei, a kisváros bolondságain élcélő írásai vagy konferanszai igen népszerűek. „...a közélet fonákságait ironizáló cikkeinek már nevet adtak a városban: Krammeriádák” – olvashatjuk a *Szentségvívők*-ben. Molteriadák – fordíthatjuk a szót, s ezzel meg is határoztuk a műfaját ezeknek a cikkeknél. Molter nem ostoroz, mint hajdan Tolnai Lajos vagy a főszerkesztő Osvát Kálmán. Inkább Mikszáth derűs fölényével tárja fel a közélet visszasságait, egy-egy történetbe ágyazva mond példát vagy hívja fel a figyelmet, máskor maga vonja le a tanulságot, a korabeli viszonyokra utalva. Gyakran elkomorul, s romantikus hit-tel bírál, máskor a komorság komolysággá lesz, s a romantikummal párosulva lelkesedéssé alakul.

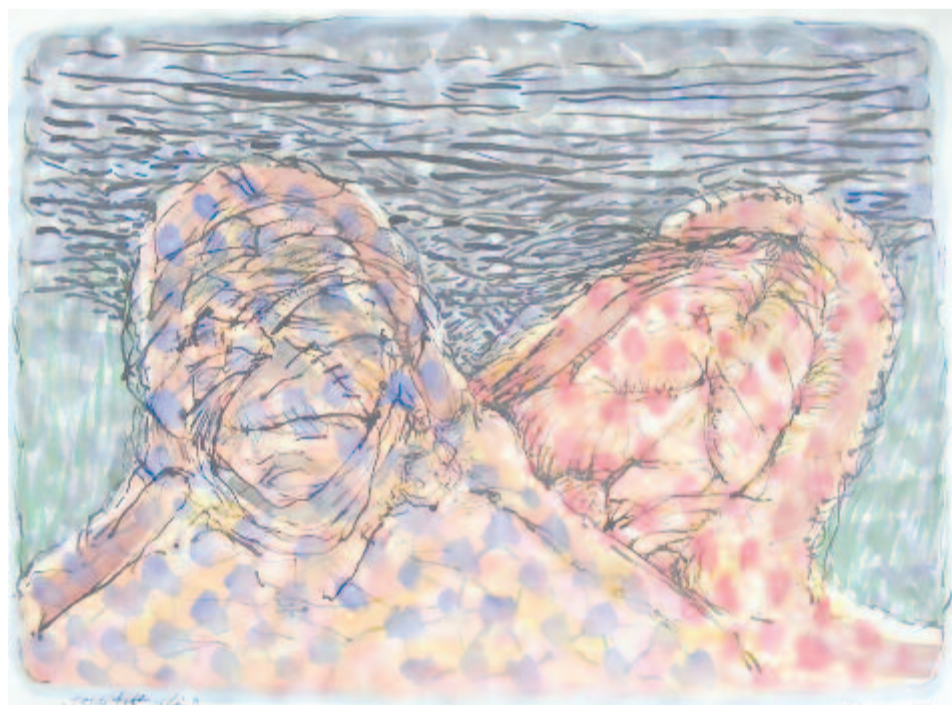
Tanít a kollégiumban, jelen van a közéletben, és állandóan ír. Írásai zöme kritika, publicisztika. A szépíró, a későbbi novellista, regényíró még csak bontogatta szárnyait, anyagot gyűjtött a „bolond kisvárosban” a *Bolond kisváros* novelláihoz, a *Metánia RT.* című regényéhez s a színművekhez. Későbbi szépirodalmi alkotásai magvát megtaláljuk már itt, a *Szemponok* rovat cikkeiben, bírá-lataiban, szatíráiban.

Nagy lelkesedéssel ír a hazai terméstről. Berde Mária *Tükör* című novelláskötetének megjelenésekor örömmel állapítja meg, hogy „szépírói erejéne látszik meg a nőíró, nem pedig, ahogy férfitársadalomban élven, mon-dani szoktuk: fogyatékoságain”. Áprilyt a *Falusi elégia* megjelenésekor elsők közt kö-szönti, magyar és világirodalmi távlatokból értékeli: „Gazdagok vagyunk, van Áprilynk!

(Folytatás a 6. oldalon)

Élni és kibontakozni vágyó művész az elmúlás vergődésében

Harminc éve hunyt el Ady József festőművész

Fordított világ... Ady József festménye

Ady József festőművész a Marosvásárhely melletti Jedd községben született 1950. április 4-én református lelkészi család sarjaként, és mindössze 41 esztendőbe sűrítette evilági létét, valamint alkotói tevékenységét.

Zilahi Nono grafikusművész

Életében Chikán Bálint művészettörténész kereste fel többször is, és munkásságáról, művészetéről cikkezett szakkönyvekben, folyóiratokban. Majd Ady József halálát követően, 1996-ban *A tisztulás vágya* című emlékkötetben jelentette meg, foglalta össze beszélgetéseiket.

Ady József szakmai életútja három jelentős fázisra tagolható. Az első szakasz művé-

zeti tanulmányainak megalapozása, mely a marosvásárhelyi Művészeti Liceumban töltött diákéveivel köthető egybe. Ezt követte a művészi egyéniségét érlelő egyetemi tanulmányainak időszaka, melyet a kolozsvári Ion Andreescu Vizuális Művészeti Akadémián folytatott. Alkotói pályafutásának harmadik, egyben utolsó intervalluma az emberi lét végességének, az elmúlás érin-tettségenek, ezzel egy időben a művészi ka-tarzis megtapasztalásának, megélésének stádiuma. Gyógyíthatatlan betegsége és a magyarországi kitelepedéssel járó erőteljes honvágya, valamint páratlan életművének betetőzése definiálta, határozta meg életének utolsó fázisát.

(Folytatás a 6. oldalon)

Élni és kibontakozni vágyó művész az elmúlás vergődésében

(Folytatás az 5. oldalról)

Életművét művészi alázattal, nagy elánal és kitarító buzgósággal gyarapította a rövidre szabott élete során rendelkezésre álló alkotói periódusban.

Transzcendens művészete merőben különbözik, eltér marosvásárhelyi elődeinek művészeti stílusától. Erdélyi viszonylatban Ady József egyik kiemelkedő képviselője az 1980-as évek elején fellendülő kelet-európai neoavantgárd művészetnek.

A hagyományos grafikai és festészeti technikával megalkotott munkái egyéni látásmódról tanúskodnak. Ábrázolása az absztrakt és a figuratív kifejezőmód határán mozog, ugyanakkor a szimbolikus-expresszív kategóriába is beilleszthető. Kiérlelt, kiforrott stílusban készült alkotásai egyedi világának dimenzióit tárják fel a befogadók számára.

Életművét átfogó szemelvényt számos alkalommal kapott már a művészetkedvelő közönség az egyéni kiállítások, majd az emlékkiállítások keretében.

Ady József alkotásait nem kell elemeire szedni vagy boncolgatva elemezni. Úgy ismerhetjük meg és érthetjük meg alkotói rendszerét, ha követjük a formák evolúcióját, a formálódás stációját.

Előfordul a szinte diszsonáns sokszínűség, de életművének gerincét a tónusfestészet értékeit kiemelő, monokróm színvilág jellemzi, ugyanakkor a hagyományos technikák közötti átmenet, fluiditás is megfigyelhető, ha munkásságának egészét vesszük figyelembe.

A fehér papír eleganciáját a misztikus, sejtelmes matt fekete és a sötét tónusok kontrasztja szinte lüktetve váltja fel.

Képi nyelvezetére jellemző a fehér alapon helyet foglaló feketék mellett a fekete alapon sodródó lendületű fehérek drámai megnyilvánulása, amely megfigyelhető a linóleum-metszet, illetve a szénrajz sorozatain.

A sajátos világlátású festőművész műveinek gondolatisága sokrétű. Érett alkotóként olykor tudatosan, máskor ösztönösen formálta meg alkotásait, jelenítette meg mondanivalóját. Hosszasan vallott témáit egyedi vizuális programban alkotta meg.

A puritán vonalvezetés, dísztelen tónusok, nüanszok váltják fel a korábbi drámaibb hatásokat. A foltszerű elemekből kinőtt alakok pedig egyre inkább védtelenebbek, kiszolgáltatottabbak.

Művein nyomon követhető a formák, alakzatok átstrukturálódása. Éteri érzékenység hatja át festményeinek absztrakt gesztusrendszerét.

Negatív hangvételű művészi hitvallása és versebe szedett gondolatai útmutatóként használhatók fel alkotásainak értelmezéséhez, megértéséhez.

Lelki és szellemi fejlettsége is a magányba taszította Ady Józsefet, aki mentsvárat, kapaszkodókat keresve nyitott a kultúra, a filozófia és az irodalom irányába is.

„Sokat megéltem/ Talán túl sokat Tapasztaltam/ De mindezekhez/ Keveset éltem/ Sok és kevés/ Egy értelmetlenség/ Kétféle tépve.”

Ady József *Az ellentmondás feloldása* című, múlt idővel kezdődő versében, melyet már hanyatló egészségi állapotában írt, a halálsejtelen van jelen, mely elégikus hangvételrel ruhazza fel a költeményt. „Szétszatom magam/ Szaggatottan voltam/ Tehát így kell/ Átmennem/ a nemléte is.”

Ady József grafikája

A végzetes betegség hamar úrrá lett Ady Józsefen, és ez nem csupán alkotásain érzékelhető, de verseiben is előtérbe kerül a halál, a „nemléte” gondolata, mely életének utolsó időszakában állandó társává vált.

Ady József életének utolsó két esztendeje bizonyult alkotói tevékenysége legtermékenyebb időszakának. Az akkor készült alkotássorozata feltehetően az elmúlás kimerévített pillanatképeit hordozza.

Utolsó alkotói korszakában a művek narratív szerkezete letisztultabbá vált, minimá-

lisra redukálódott, a drámai hatások és a romantikus megoldások felcserélődtek.

Munkáinak zöme misztériumteljes tereket tár a néző elé, megidézi a művész lidérces, éteri világát, melyet átszó a rejtelem, a talány, ugyanakkor kifejezik ki keresztény világnézetét is: „a kinyilatkoztatás mögött csak egy van: Isten”.

Műveit szemlélve érzékelhető, hogy Ady József eljutott a spiritualitás felső szintjére, művészetében élve meg a vágyott tisztulást.

Városi csodák versben, rajzban

(Folytatás a 4. oldalról)

Vörösbegy és bodzapinty

A Madárábécében betűrendben sorakoznak a magyar ábécé betűihez készült versek, és mindeniknek a címe egy madárnév, a „d” betűhöz kapcsolódó például dolmányos varjú.

– *Miért éppen ez a negyven madár került be a kötetbe?* – kérdezte Tekei Erika annak apropóján, hogy a gólyatöcsről és a vörösbegyéről született vers, a gólyáról, verébről viszont nem. A költő elárulta, hogy a szereplők többsége az édesapja madárábécéjéből „szállt át” a könyvbe, ugyanakkor arra is odafigyelt, hogy Erdélyben és Magyarországon élő madarokról írjon. Persze, vannak betűk, amelyekkel nem kezdődik madárnév, ilyen a hosszú „i”, ami így a szó belsejében, a csízárról szóló versben kap főszerepet. Az olyan betűk pedig, amelyek egyetlen madárnévben sem jelennek meg – mint a „dz” –, olyan fantázialényeket hoztak létre, amilyen a bodzapinty.

Valóságból mag, hógolyóból fióka

A kötet végén egy mini-madárlexikon található a szóban forgó madarak latin nevével, faji jellegzetességeik, életmódjuk leírásával. Ez a szerkesztő, Agoston Szász Katalin munkája – tudtuk meg a szerzőtől, aki beszélgetőtársa kérésére a képzelet szülte üvegszárnyú bodzapintyről szóló sorokat fel is olvasta: „élőhelye a gyermekek álmái, illetve mindannyiunk fantáziája”.

Balázs Imre József számára fontos volt, hogy az alkotómunka előtt tájékozódjon a szereplőiről, tudni akarta egyebek mellett, hogy mit esznek, milyen az énekhangjuk.

– Ez nem azt jelenti, hogy meg akartam verselni a tulajdonságaikat, inkább asszociatív játéknak nevezném, amelynek során belekapaszkodom egy konkrétumba, majd elrugaszkodom tőle, és ez az elrugaszkodás lesz a vers. Minden versben van egy ilyen konkrétum, egy mag, persze az is előfordul,

hogy egyik-másik madár hógolyóból költ ki fiókákat – jegyezte meg derűsen a költő.

„Szimpi” szárnyasok a szomszédból

Tekei Erika felvetette, hogy a Madárábécé szereplői főként városi környezetben jelennek meg, és úgy viselkednek, mint az emberek: rappelnak, dobolnak, meggykompót esznek. Balázs Imre József elismerte, hogy tudatosan választotta a tömbházak (szokás)világát a „madarai” számára, hiszen minél közelebb akarta hozni őket a hasonló létező mozgó gyermekekhez. A könyv városi szelvényben íródott nyelvezete – az olyan szavak, mint „frankó”, „szimpi” – is ezt segíti.

– Arra szerettem volna felhívni a figyelmet, hogy nem kell ahhoz a nádasba vagy az erdőbe menni, hogy különleges madarakat lássunk, a parkokban, madáretetőknél is gyakran találkozhatunk velük – tette hozzá az alkotó, aki a könyv megírása alatti egy-másfél évben jobban odafigyelt az ablaka előtt megmutakozó élővilágra. Leg-

alább 20–30 madárfaj képviselői látogatták meg ebben az időszakban, a legmeglepőbb az ablakától nem messze feltűnő karvaly volt.

Új könyvét elsősorban a városban élő, természetbarát családoknak ajánlja – mondta a szerző, aki azt is elmesélte, hogy a Madárábécé megjelenése után madárrajongó gyermekek szüleitől kapott nagyon jó visszajelzéseket.

A beszélgetés végén az is kiderült: „mi van még a láthatáron”. Balázs Imre József következő gyermekverskötete, az *Egyformázni, különbözni* című, szintén a Gutenberg Kiadó gondozásában jelenik meg. A versek alaphangját a *Kirándulás a felhőben* illusztrátora, Márton Éva nyugodt, filozófikus töltetű rajzai adják, így a szöveg és az illusztráció ebben a könyvben is egyenrangú társa lesz egymásnak.

– Ha van további utam a gyermekköltészetben, akkor az az együttműködés – összegzett Balázs Imre József.

Molter Károly – ahogy én ismertem

(Folytatás az 5. oldalról)

Néhány név csak, amitől nő a dölyfünk, ha itthon írásról beszélünk, és Pesttel feleselünk decentralizáltan... Csiszoltak vagytok? Formásan álljátok a versenyt más népek diadémjaival? Nézzetek ide, ez a mi ajándékunk, erdélyi anyag és százados munka remeke.” És sorolhatnánk írásait, amelyek a lapban

megjelentek, s amelyekből kitűnik, hogy a bácskai sváb kovács fia lassan nemcsak szerelmese lesz Erdélynek, de otthonának is tekintik.

A humánuma az, ami pályakezdésétől élete végéig fellelhető műveiben. Legyen kritika, publicisztika, esszé, regény vagy színmű. Leghatásosabb írói eszköze a humor, anek-

dota, szatíra. 1929-ben jelent meg az a műve, amit én a legérdekesebbnek tartok, a *Metánia RT* című szatirikus szürrealista regénye, amely a gázipanama remek leírása tájainkon. A hitleri fasizmusnak a jóslata. A maga nemében egyedi az erdélyi irodalomban. Ekkor már tevékeny részese az Erdélyi Helikon írói csoportnak, amelyhez kezdetektől csatlakozott.

Marosvásárhelyen élt 51 éven át. Akkor sem költözött el, amikor a Bolyai Egyetem német irodalom szakos professzora lett. 1945–1951 között inkább ingázott Kolozsvárra a kor döcögő közszállítási eszközeivel, de nem hagyta el szeretett-ostorozott városát és családját. Nyugdíjba vonulása után még írt, de életműve gerince a háború végével lezárult. 70. születésnapján az *Igaz Szó* Szemle rovatában Székely János, az egykori tanítvány írt hozzá levelet, amiből hadd idézzek, hisz mindannyian így ismertük Károly bácsit: „Vásárhely ismerős utcáira képzelem magam, a vár alá vagy a Bolyaiak terére, s itt is, ott is, majd minden sarkon megüt pipájának erős somkóróillata. Látom, amint nyitott felöltőjében, széles és kókadt karimájú kalapjában szaporázza rövid lépteit; amint szívesen, de szórakozottan köszönget jobbra-balra, úgyszólván minden szembejövőnek, s megtorpan olykor, hogy eldiskuráljon velük, pusztán a beszélgetés örömeért.

Látom iskolai katedráján, amint az osztály csataiváltései közepette gyorsírással jegyzeti ötleteit asztal alá rejtve pepita noteszbe, mintha csak attól tartana, hogy rajtakapjuk fegyelmezetlenségén. Hallom, amint olykor – ha már képtelenség fület és szemet hunyni

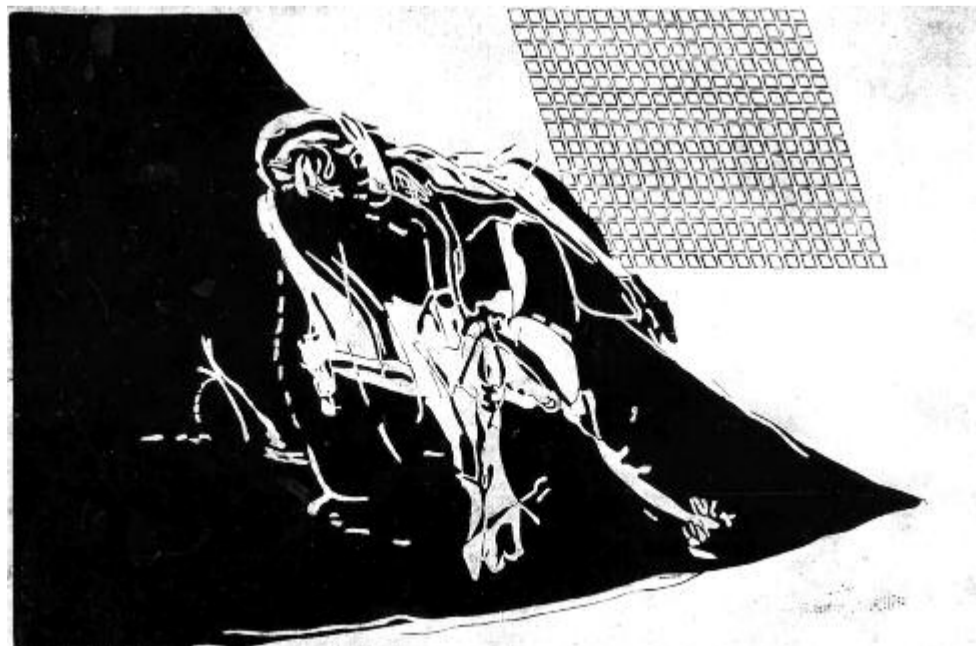
a zajongásunk fölött – felrikkant a mennyezetre, mondván: Mi az? Ki meri ezt megtenni énvelem? – hogy aztán rögtön visszasüllyedjen foglalatosságába.

Látom az irodalmi estek dobogóján felolvasni, vagy fiatalabb íróársakat protezsálni a közönség szeretetében; látom gyűléseken pipázgatni és jegyezgetni egy új noteszbe, amely azonban mintha megiscsak a hajdani volna; hallom csevegő, szinte bocsánatkérő felszólalásait, amelyek során mégis a legfontosabb dolgokat mondja el tanítványai, kollégái műveiről. Látom otthon, írógépe mellett, Gorkij és Kosztolányi arcképeinek társaságában; látom az unokák között, és látom a szerkesztőségi szobában, ahonnét sohasem távozik anélkül, hogy előbb elnézést kérne alkalmatlankodása miatt.

Látom ezernyi helyen és ezernyi mozdulatban; valahol csak tényleg alkalmam volt megpillantani hajlott – szikár alakját, tiszta szemét és jellegzetes metszésű arcát; valahol csak lehetőségem nyílt hallani egymás sarkára hágó, el-elakadó, szaporán-szellemes szavait...” (Születésnap levele)

1980-ban, 90. születésnapján összeállítással köszöntöttük Sütő András, Benkő Samu, Köllő Béla és Marosi Ildikó írsaival. Itt idézi Köllő Béla színművész Molttert: „Sosem lesz valóságos erdélyi az, akinek nincs történelmi érzéke. Akit nem érdekelnek a hagyományok, az mindig idegen ember marad Erdélyben, e történelemtől hangos földön, ahol az örök múltból olyan otthonos biztonságérzettel merít példát mindenki.”

Ő az lett. Valóságos erdélyi. Transzilvanista.

Ady József grafikája

Carmen Avram:

Az élő állatok szállításának irreális korlátozása veszélyeztetheti az EU élelmezésbiztonságát

Carmen Avram európai parlamenti képviselő, az élő állatok szállítás közbeni jólétével foglalkozó vizsgálóbizottság (ANIT) európai szociáldemokrata koordinátora bírálta az Európai Parlament egyes képviselői által az élő állatok szállításának sorsára vonatkozó ajánlásokhoz javasolt alternatív kompromisszumokat.

Mózes Edith

A képviselő szerint a téma – különösen Románia számára – rendkívül érzékeny, és az alternatív kompromisszumok kérései csak akkor veszélyeztetik ennek a szektornak a jövőjét, ha az európai jogalkotásban is figyelembe veszik őket.

Irreális korlátozást próbálnak bevezetni

Irreális korlátozást próbálnak bevezetni a képviselők az élő állatok szállítására, és ez nemcsak a tagállamok gazdaságát, hanem az Európai Unió élelmiszer-ellátásának biztonságát is veszélyeztetheti – mondta Carmen Avram az ANIT szakbizottság vitáján, december 1-jén.

A képviselő gratulált az előadókknak és az árnyékladókknak a kemény munkájukhoz, valamint ahhoz, ahogyan sikerült leküzdeniük a rövid idő alatt felmerülő nehézségeket.

Az élő állatok szállítás közbeni jóléte nem alku tárgya

„Visszatekintve, a Bizottság munkája tanulság volt mindannyiunk számára. Az eltérő vélemények ellenére úgy gondolom, egy fontos kérdésben mindannyian konszenzusra jutottunk: az élő állatok szállítás közbeni

jóléte nem alku tárgya. Azonban továbbra is erősen vitatott az a mód, ahogyan ezt a célt elérhetjük”.

Üdvözölte, hogy a két elkészült dokumentum több tudományos kutatást igényel, mint például a jogszabályok rossz végrehajtása, az ellenőrzések, az összegyűjtött adatok és a szankciórendszer harmonizálása, valamint egy szigorú hatástanulmány szükségessége a jogszabály elfogadása előtt. Mint mondta, a terület felülvizsgálata folyamatban van.

„Ha mindezeket a követelményeket figyelembe vesszük, az EU-nak valódi lehetősége nyílik arra, hogy a világ legmagasabb szintjére emelje a szállítás közbeni állatjóléti színvonalat” – mondta a vita során Carmen Avram EP-képviselő.

Azonban meglepte, hogy számos technikai vita után továbbra is irreális álláspontok és intézkedések jelennek meg.

Néhány szerencsétlen baleset miatt nem lehet elítélni egy egész szektort

„Az a tény, hogy még napjainkban is előfordul néhány szerencsétlen baleset, elég a kollégáknak, hogy elítéljenek egy egész szektort, amelyet azzal is vádolnak, hogy tagja a drokartelleknek. Ez azt mutatja, hogy nem gondoljuk komolyan a következményeket” – tette hozzá Carmen Avram.

Végül kijelentette: teljes mértékben egyetért azzal, hogy a veszélyeztetett állatokra – különösen a fiatal vagy vemhes állatokra – különös figyelmet kell fordítani a szállítás során, de az irreális korlátok előírása veszélyeztetheti az európai mezőgazdasági ágazat sokszínűségét, különösen az élelmezésbiztonságot.

Újraindulhat a bűnvádi eljárás Ion Iliescu ellen a bányászjáráskor meghalt négy személy ügyében

A legfelsőbb bíróság csütörtökön helyt adott a legfőbb ügyészség kérésének, hogy újraindítsák a bűnvádi eljárást Ion Iliescu volt államfő ellen az 1990. június 13-15-i bányászjárási idején életét vesztő négy személy halálának ügyében.

A bíróság hatályon kívül helyezte a büntetőeljárás lezárásáról szóló 2008. október 10-ei ügyészségi határozatot, és elrendelte a bűnvádi eljárás újraindíását.

A nyomozás az úgynevezett bányászjárási egyik mellékszálához kapcsolódik: Ion Iliescu ellen 2007 júniusában emelt vádat Dan Voinea volt ügyész különösen súlyos emberölésben való bűnrészesség miatt, Mihai Chițac volt belügyminiszterrel és volt helyettesével, Gheorghe Andrița tábornokkal együtt. A vádak annak a négy embernek a halálával kapcsolatosak, akik az 1990. június 13-14-én éjszaka történt eseményekben veszítették életüket.

2007 decemberében Laura Codruța Kövesi akkori főügyész hatályon kívül helyezte a volt államfő elleni büntetőeljárás megindításáról szóló határozatot, 2008 októberében pedig a főügyészség nyomozati és kriminalisztikai osztályának ügyészei lezárták a Ion Iliescu elleni büntetőeljárást.

A bányászjárásnak nevezett ügy fő részében a katonai ügyészség 2017. június 13-án emelt vádat Ion Iliescu volt államfő, Petre Roman volt miniszterelnök, Gelu Voican Voiculescu volt kormányfőhelyettes, Virgil Măgureanu, a Román Hírszerző Szolgálat (SRI)

egykori vezetője ellen emberiség elleni bűncselekmények elkövetése miatt.

A legfelsőbb bíróság 2020 decemberében visszaküldte az ügyet a katonai ügyészségnek, miután a vádhatóság által összegyűjtött összes bizonyítékot semmisnek nyilvánították, és elrendelték, hogy kezdjék el előlrol a nyomozást.

A katonai ügyészek szerint 1990. június 11-én és 12-én az állami hatóságok úgy döntöttek, hogy erőszakos támadást indítanak a bukaresti Egyetem (Universitatea) téren békésen tüntető emberek ellen, akik elsősorban a Temesvári kiáltvány 8. pontjának érvényesítését akarták elérni, és békés módon fejezték ki az akkori politikai hatalommal ellenszegülő véleményüket.

A támadásba a gyanú szerint törvénytelenül bevonták a belügyminisztérium, a védelmi minisztérium, a SRI erőit, illetve több mint tízezer bányászt és az ország különböző pontjairól érkezett más munkásokat.

A támadásra 1990. június 13-án került sor, ekkor négy személyt halálos lövés ért, hármat tüzfegyver sebesített meg, 1388 személynek testi vagy pszichikai épsége sérült, politikai okokból 1250 személyt fosztottak meg szabadságjogaikról.

Ion Iliescu volt elnököt a katonai ügyészek azzal vádolták, hogy ő adott parancsot a tüntetők erőszakos evakuálására az Egyetem térről, többek között a bukaresti nagyvállalatok dolgozóinak bevonásával. (Agerpres)

Jogszerű munkaerő-bevándorlás:

Az EP új szabályokat vár

Európa előregedő népessége és a munkaerőhiány miatt a Bizottságnak 2022. január végéig a legális munkaerő-bevándorlást megkönnyítő szabályozást kell beterjesztenie, mondja az Európai Parlament egy, a jogszerű munkaerő-bevándorlással kapcsolatos jogalkotási kezdeményezésről elfogadott jelentésben.

Mózes Edith

A képviselők a harmadik országbelieket potenciális uniós munkaadókkal összekapcsoló uniós tehetségbázis létrehozását javasolják. Az EURES munkakereső portálon alapuló tehetségbázis enyhítené a tagállamokban tapasztalható munkaerőhiányt, fogalmaz a jelentésben.

A Parlament ambiciózus beengedőrendszert szeretne

A Parlament kifejezetten az alacsony és közép-szinten képzett, nem unióbeli dolgozókra vonatkozó, ambiciózus beengedőrendszert szeretne, emellett a munkavállalók képzettségének és képesítésének elismerését szolgáló rendszert is szükségesnek tart. A vállalkozók jogszerű bevándorlását az egész unióra érvényes beengedési rendszerrel kellene segíteni, amely belépési és tartózkodási engedélyt adna a céget vagy startupokat alapítani kívánóknak, illetve az olyan, kifejezetten mobil munkavállalóknak, mint a művészek és a kulturális életben dolgozó szakemberek. A képviselők öt évre szóló, többszöri belépésre érvényes, évente 90 napos látogatásra feljogosító vízum bevezetésére is kéri a Bizottságot.

A jogszerű bevándorlásra vonatkozó szabályok módosítását javasolják

A képviselők a huzamos időre szóló tartózkodási engedéllyel rendelkező, nem uniós polgárokra vonatkozó szabályok felülvizsgálatát javasolják annak érdekében, hogy az ilyen engedéllyel rendelkezők az okmány érvényességi idejének kezdetétől fogva az uniós polgárokhoz hasonló módon, szabadon mozoghassanak a tagállamok között. A hosszú távra érvényes uniós tartózkodási engedély megszerzéséhez szükséges évek számát ötről háromra kellene csökkenteni, vélik a képviselők. A jelentés a különböző kérelmekkel – többek között a vízumkérelemmel – kapcsolatos eljárások egyszerűsítését is javasolja. A képviselők azt kéri, hogy a kérelmeket a tagállamokban (ha a kérelmezőnek érvényes tartózkodási engedélye van) és az uniós kívül is be lehessen nyújtani.

A Parlament emellett az idején munkásokra vonatkozó, jelenleg érvényben lévő szabályozást is módosítaná úgy, hogy az munkakeresés céljára három hónapnyi munkanélküliséget engedjen meg az engedélyek bevonása előtt.

A Bizottságnak 2022. január 22-ig javaslatot kell beterjesztenie

A Parlament eljárási szabályzata alapján a Bizottságnak 2022. január 22-ig javaslatot kell beterjesztenie a harmadik országból jogszerűen érkező munkavállalók unióba való belépésének és uniós belüli mozgásának elősegítésére – olvasható az Európai Parlament Magyarországi Kapcsolattartó Irodája által kiadott sajtóközleményben.

A Koronkai Polgármesteri Hivatal értesíti az érdekelteket, hogy benyújtotta a dokumentációt „Telek-újrarendezés és bekötőút-szabályozás” – a Koronka, Felső (De Sus) utca szám nélküli részre – az övezeti területrendezési tervet (PUZ) lakossági konzultáció céljából.

A terv környezetre gyakorolt hatására vonatkozó adatok megtekinthetők a polgármesteri hivatal székhelyén, a településrendezési irodában, naponta 10–12 óra között, 2021. december 6-ig. Javaslatokat és megjegyzéseiket a Koronkai Polgármesteri Hivatalban írásban nyújthatják be ugyanabban az időszakban.

A dokumentáció előzetes, nyilvános vitája 2021. december 7-én 12 órakor lesz a polgármesteri hivatalban. (14059-I)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK: garázsjavítást, ács-munkát és bármilyen javítást. Tel. 0767-837-782. (14050)

VÁLLALUNK: tetőjavítást, csatornájavitást, festést, bármilyen javítást. Tel. 0759-467-356. (14050)

VÁLLALUNK: benti munkát, csatornájavitást, tetőjavítást, bármilyen javítást. Tel. 0755-654-115. (14050)

MUNKÁLATOKAT vállalunk: háztetőket készítnék cserépből, Lindab lemezből, kisebb javításokat, szigetelést, festést stb. Tel. 0741-480-558. (14038-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagypapa, após, apatárs, sógor, nagybácsi, rokon, jó barát és szomszéd,

BALOGH JÓZSEF

a Corso Áruház volt főnöke december 3-án, életének 85. évében csendesen meghalt.

Temetése 2021. december 6-án, hétfőn 14 órakor lesz a marosvásárhelyi református temető cinterméből. Emléke örökké élni fog szívünkben.

A gyászoló család. (14091-I)

RÉSZVÉTNILVÁNÍTÁS

Szomorúan értesültem régi jó barátom, FARKAS GÉZA elhunytáról. Isten nyugtassa békében! Őszinte részvétem a gyászoló családnak. Zrínyi Gábor. (sz.-I)

Pontosítás

A Marosvásárhelyi Transilvania Repülőtérnek a Népújságban november 17-én megjelent, a villanyszerelői állás betöltésére meghirdetett hirdetése kapcsán közöljük, hogy a beiratkozási dosszié benyújtásának határideje december 16., 16 óra. A versenyzés időpontja: 2022. január 5., 10 óra. Bővebb tájékoztatás a www.transilvaniaairport.ro honlapon vagy a 0265-328-888-as telefonszámon.

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

FRANCIA CÉG DOKUMENTUMKEZELŐKET keres. Közepes PC-üzemeltetési ismeretek szükségesek. Ebédjegy és teljesítménybónusz. Az önéletrajzokat a tgmures.recutare@gmail.com e-mail-címre várjuk. Tel. 0744-908-055. (p.-I)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	• Emma vendéglő,	- 0740-083-077
- információ	- hidegtálak készítése	- 0365/404-664
- általános	• Prefektúra	- 0265/266-801
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás):	• RDS-RCS	- 0365/400-401
• Rendőrség	- 0365/400-404	- 0365/400-404
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)	• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-801-929
• Sürgősségi szolgálat:	- vidék	- 0265/929
- gyermekeknek	• Delgaz Grid	- 0265/200-928
Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal	- 0800/800 928	- 0800/800 928
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS, otthonápoló szolgálat,	• Aquaserv:	- 0265/215-702
8-16 óra között:	- hideg víz-csatorna	- 0265/208-888
0736-883-110	- közönségszolgálat	- 0265/208-800
• Optika-Optofarm	- központ	- 08008 208-888
- 0265/212-304	• Fogasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
- 0265/312 436	• Vasútállomás	- 0265/236-284
- 0265/250-120	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés	(0-24 óra), professzionális balzsamozás
- 0265/263 351	Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119
• Optolens szemsebészet	- 0744-282-710	- 0265/263-865
• Marmed	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0745-606-215
járóbeteg-rendelő:	koporsók, kellekek,	- 0745-606-269
- 0756-468-658	koszorúk	és halottszállítás
- 0729-024-380	• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
Labor	- 0265/262-907	
- 0751-114-307		
e-mail: marmed@marmed.ro , www.marmed.ro		
• Dora Optics		
- 0733-553-976		
• Dora Medicals		
- 0265/212-971		
• Radiológia, echográfia		
Dr. Jeremiás István		
- 0265/222-446		

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.

ADVENTI KÖNYVVÁSÁR A KULTÚRPALOTÁBAN
december 10 - 12.

KÖNYV- ÉS KÉZMŰVESVÁSÁR
 GYEREKPROGRAMOK
 BÁBSZÍNHÁZ * MESEMONDÁS
 KÉZMŰVESKEDÉS * TOMBOLA

Szabó Enikő meseterapeuta KÖNYVBEMUTATÓJA
 BESZÉLGETÉSEK Dr. Kádár Annamériával

Logók: V.I. ÁGILÓ, Kéobak, VOX NOVUM, Kultúrpalota

KARÁCSONYI KÖNYVVÁSÁR
 2021. december 3-4.
 a Bernády Házban

3-án, pénteken 10-19 óráig
 4-én, szombaton 10-18 óráig

Partnerek: Libri, Magvető, Kolibri, Móra, Corvina, Manó, Disney, Park, Pagony

ÜZENET SZERETETTEL

ÜZENET SZERETETTEL
 0737-37 30 30
 MAROSVÁSÁRHELY,
 PREDEÁL UTCA 12.,
 540 345

ETV KÖZLEKÉSI MŰKÖDÉSÉRE
 KÖZLEKÉSI MŰKÖDÉSÉRE

RexoGold
a te zálogházad

Str. Frantz Liszt nr. 11
 Telefon: 0265 - 25.11.11
 Mobil: 0748 - 25.11.11
 www.rexogold.ro

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
 autómósó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
 – kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
 Predeal u. 97 sz.
 Telefon: 0265/223-902
 0740-393-060

Trianon 100 – Friss hangok a perifériáról

E kiadványban olvasható esszék a kanadai Rákóczi Alapítvány virtuális pályázatára érkeztek 2020 májusában. A felhívás így hangzott: „Mit jelent neked Trianon napjainkban?”

A válaszok száma megdöbbentő volt. Alig harminc nap alatt csaknem száz esszét és öt rövidfilmet küldtek be olyan hallgatók és fiatal szakemberek, akik gyermekkoruk nagy részét vagy egészét kisebbségként élték meg a Magyarország határain túli országokban.

Néhány jelentkező egyetemi hallgató, mások már diplomás szakemberek. Néhányan még mindig szülőföldjükön élnek, mások a karrier és továbbtanulás reményében az Európai Unióba költöztek. A kanadai Rákóczi Alapítvány 1994 óta szervezi a Diákok Határok Nélkül – Magyarorságmérési Mozdulást Közép-Kelet-Európában kisebbségi státuszban élő tanulóik számára. A mozgótábor akkoriban indult, amikor a határok kezdtek megnyílni a kommunizmus bukása után.

A régió kisebbségei Európa elfelejtett kisebbségei voltak. A magyar kisebbségek témája csupán a történelmi emlékezet részeként maradt fenn, mert a második világháború után, keleten és nyugaton egyaránt, a „történelem fagyasztójába” került, vagyis tilos volt róla beszélni.

Ezek az írások kritikusak a történészek, a szociológusok, az etnológusok és mindenki számára, akit ezen régiók sorsa érdekel, mert segít mélyebben megérteni azt, hogy ez a fiatal csapat, amely kisebbségben élő családjuk negyedik generációját képviseli, hogyan látja és éli meg a trianoni szerződés hatását, amely száz évvel ezelőtt olyan drámai módon megváltoztatta családjuk és közösségeik életét. Hangjuk sajátos nézőpontot szolgált meg, és rávilágít arra, hogy a történelmi eseményeket és a kisebbségek kérdését nem lehet megkerülni vagy a történelem fagyasztójába zárni.

A megkülönböztető politika és e kisebbségek másodrendű állampolgárként való kezelése ma már egyszerűen nem működik. Szavukat meg kell hallgatni.

Megvásárolható a Garabontzia Kiadónál: Marosvásárhely, Forradalom utca 4. szám vagy online: www.garabontzia.eu

